Жұмыс бойынша уақытша тұруға ықтиярхат

Егер сіз тұруға ықтиярхат алу шарттары бойынша өтсеңіз, Көші-қон департаментіне қажетті құжаттарды тапсырсаңыз, егер литвалық жұмыс берушіңіз Сізді еңбек шарты бойынша жұмысқа қабылдауға келіссе және еңбек жағдайлары, лауазымдық міндеттер және ұсынылған жалақы Сізді қанағаттандырса, Литвада тұруға ықтиярхат ала аласыз.

Жұмыстың басталуы

Литвада жұмысты бастамас бұрын екі данада жазбаша еңбек шартын жасауыңыз керек - бір данасы Сіз үшін, екіншісі - жұмыс берушіңіз үшін. Еңбек шарты литва тілінде және Сіз түсінетін тілде құрастырылуы тиіс. Жұмыс беруші еңбек шарты бойынша Сізді қызықтыратын барлық сұрақтарға жауап беруі керек.

Жұмыс беруші Сізге еңбек жағдайлары, жұмыс орнында қолданылатын ережелер, тәртіп және еңбекті қорғау және қауіпсіздік талаптары туралы хабарлауға міндетті.

Сіздің еңбек шартыңызда сіз орындайтын функциялар, жұмыс орнының мекенжайы және жалақы мөлшері көрсетілуі керек. Еңбек шартында жалақы төлеу мерзімдері көрсетіле алады.

Еңбек шартындағы барлық ақпаратты мұқият оқып шығыңыз. Құжаттың Сізге түсінікті болуы өте маңызды. Жұмыс беруші Сізбен қандай тілде сөйлесетінін білуден тартынбаңыз.

Егер сіз олардың мазмұнына күмәндансаңыз немесе сұрақтарыңызға нақты жауаптар болмаса немесе берілмесе, ешқандай құжатқа қол қоймаңыз. Парақтың жоғарғы жағында қандай мәтін жазылғанын білмей, ақ қағазға немесе парақтың шетіне қол қоймаңыз және күні көрсетілмеген өтініштерге қол қоймаңыз.

Жұмыс берушімен барлық келісімдерді жазбаша түрде көрсетіңіз, өйткені дау туындаған жағдайда ауызша келісімдерді дәлелдеу мүмкін емес.

Есіңізде болсын, еңбек шарты Сіз жұмысқа кіріскен сәттен бастап күшіне енеді.

Сіздің жұмыс берушіңіз сіздің жұмысыңыз туралы Мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қорының (SODRA) Басқармасына жұмыс басталғанға дейін бір жұмыс күнінен кешіктірмей хабарлауға міндетті. Мұндай хабарлама сіздің заңды түрде жұмыс істейтіндігіңізге және өндірісте ауырған немесе жазатайым оқиға болған жағдайда Сізге салықтар мен жәрдемақылар төленетіндігіне кепілдік береді.

Жалақы

Еңбек шартында Литва Республикасының Үкіметі бекіткен ең төменгі айлық жалақыдан немесе ең төменгі сағаттық мөлшерлемеден төмен болмайтын айлық жалақы (айлық еңбекақы) немесе сағаттық жалақы (сағаттық мөлшерлеме) көрсетілуі керек.

Айлық еңбекақының ең аз өлшемі үнемі өзгеріп тұрады және оны Sodra https://www.sodra.lt/lt/situacijos/statistika/pagrindiniai-socialiniai-rodikliai сайтында нақтылауға болады.

Ең аз жалақы тек біліктілігі жоқ еңбекке қолданылады. Біліктілігі жоқ еңбек деп арнайы біліктілікті немесе кәсіби дағдыларды қажет етпейтін жұмыс түсініледі. Егер сіз білікті жұмыс жасасаңыз, сіздің жалақыңыз ең төменгі деңгейден жоғары болуы керек.

Сіздің жұмыс берушіңізбен жасалған еңбек шартында әр түрлі жалақы жүйелері бойынша сыйлықақылар, үстемелер немесе басқа қосымша өтемақылар туралы келісімдер болуы мүмкін. Сіздің жалақыңыз сол жұмыс берушіде бірдей жұмыс істейтін қызметкерден төмен болмауы мүмкін.

Егер Сіз жұмыс графигіңізде қарастырылмаған демалыс күні жұмыс жасасаңыз, кем дегенде екі есе жалақы төленуі керек. Бұл мереке күндері жұмыс істеуге де қатысты.

Айына кемінде бір рет жұмыс беруші сізге есептелген, төленген және ұсталған сомалар туралы, сондай-ақ үстеме жұмысты қоса алғанда, жұмыс уақытының ұзақтығы туралы ақпаратты жазбаша немесе электрондық түрде беруге міндетті.

Жалақы айына кемінде екі рет, ал қызметкердің өтініші бойынша айына бір рет төленуі керек.

Жалақы және басқа да жәрдемақылар, сондай-ақ тәуліктік және іссапар шығындарын өтеу Сіз көрсеткен төлем шотына банктік аударым арқылы төленуі керек.

Жұмыс сағаттары

Жұмыс беруші сізді толық жұмыс күніне, яғни аптасына 40 сағат жұмысқа орналастыруы керек. Жұмыс күнінің ұзақтығы Сіздің еңбек шартыңызда көрсетілуі керек. Жұмыс уақытының графигі де сағаттың қалай бөлінетінін көрсете отырып нақты анықталуы керек.

Жұмыс уақытының күнделікті ұзақтығы (үстеме жұмыс уақытын қоса алғанда) 12 сағаттан аспауы тиіс.

Сіз 7 күндік мерзімде қатарынан 6 күннен артық жұмыс істей алмайсыз.

Жұмыс күндері (ауысымдар) арасындағы күнделікті үзіліссіз демалыс кем дегенде 11 сағатты құрауы керек, ал 7 күн қатарынан Сізде кем дегенде 35 сағат үзіліссіз демалыс болуы керек.

Сіз аптасына 12 сағаттан артық үстеме жұмыс істей алмайсыз. Ерекше жағдайларды қоспағанда, жұмыс беруші Сізді тек сіздің келісіміңізбен үстеме жұмыс уақытына тартуға бұйрық бере алады.

Егер сіз үстеме жұмыс істесеңіз, сіздің жалақыңыз еңбек шартында көрсетілгеннен 1,5 есе көп болуы керек.

Түнгі жұмыс үшін, яғни 22.00-ден 06.00-ге дейін жұмыс үшін, Сізге 1,5 есе көп төленуі керек.

Демалыс

Бір жұмыс берушіде 6 ай үздіксіз жұмыс істегеннен кейін Сіз жұмыс беруші төлейтін жыл сайынғы демалысқа құқығыңыз бар.

Болашақта жыл сайынғы демалыс жұмыс жылына кемінде бір рет берілуі керек.

Егер Сіз басқаша келіспесеңіз, жыл сайынғы демалыс басталғанға дейін 3 жұмыс күнінен кешіктірілмей төленуі керек.

Бірнеше жұмыс берушілерге жұмыс істеу

Бір уақытта Сіз ең көбі 4 жұмыс берушіде жұмыс істей аласыз, олардың барлығы бір еңбек шартында көрсетілуі керек және осы Шарт бойынша жалпы жұмыс уақыты аптасына 40 сағаттан аспауы керек. Мұндай еңбек шартында Көші-қон департаментінде Сіздің делдал ретінде қызмет еткен алғашқы жұмыс беруші көрсетілуі керек.

Жұмыс берушіні ауыстыру

Егер Сіз жұмыс орнын немесе лауазымын өзгерткіңіз келсе, алдымен Көші-қон департаментінде рұқсат алуыңыз керек. Сізге тұруға ықтиярхат берілген сәттен бастап 6 айдан кейін жұмыс берушіні ауыстыру құқығын аласыз. Сіз бұрынғы жұмыс берушіңізде жұмыс істеген кезде жұмыс берушіні ауыстыруға рұқсат сұрауыңыз керек.

Сіздің жұмыс берушіні ауыстыру туралы өтінішіңіз қаралып жатқанда, Сіздің бұрынғы жұмыс берушіңіз Сізбен еңбек шартын бұзуы мүмкін. Уайымдамаңыз - Сіздің өтінішіңізді қарау жалғасады және Көші-қон департаменті Сіздің өтінішіңізді қараған кезде Сіздің ағымдағы тұруға ықтиярхатыңыз жойылмайды. Егер Көші-қон департаменті Сізге жұмыс берушіні ауыстыруға рұқсат берсе, жаңа жұмыс берушіге жұмысқа орналассаңыз да, Сіздің ағымдағы тұруға ықтиярхатыңыз жарамды болады.

Жұмыс берушінің немесе лауазымның ауысуы туралы өтініш 1 ай ішінде қаралады.

Жұмыс берушіні немесе лауазымды ауыстыру туралы шешім 1 ай ішінде жарамды.

Сіз жаңа жұмыс берушіде жұмыс істей аласыз немесе тек Көші-қон департаментінің рұқсатымен лауазымыңызды өзгерте аласыз.

Мемлекеттік баждар

Көші-қон департаментіне өтініш бергені, оны қарағаны және шешім қабылдағаны үшін мемлекеттік баж алынады.

Өтінішті қабылдағаны, қарағаны және жалпы тәртіппен уақытша тұруға ықтиярхат бергені немесе бермегені үшін жалпы тәртіпте 3 ай үшін 160 евро мөлшерінде баж алынады.

Осындай өтінішті қабылдағаны, қарағаны және жалпы тәртіппен уақытша тұруға ықтиярхат бергені немесе бермегені үшін шұғыл тәртіпте 45 ай үшін 320 евро мөлшерінде баж алынады.

Егер сіз Литвада уақытша тұруға ықтиярхат мерзімінен ұзағырақ жұмыс істегіңіз келсе, оны өзгертуіңіз керек (ұзарту). Ол үшін MIGRIS www.migracija.lt Литва көші-қон ақпараттық жүйесін қолданып өтініш беру қажет.

Егер оның жарамдылық мерзімі аяқталғанға дейін 6 айдан аспаса, сіз тұруға ықтиярхатты ауыстыру туралы өтініш бере аласыз.

Сіздің ауыстыру туралы өтінішіңіз 2 ай ішінде жалпы тәртіппен қаралуы мүмкін және оған 160 евро көлемінде мемлекеттік баж салынады.

Мұндай өтінішті шұғыл түрде қарау үшін 1 ай ішінде 320 евро көлемінде баж алынады.

Жұмыс берушіні ауыстыру туралы өтінішті қарау және шешім қабылдау үшін 100 евро көлемінде баж алынады.

Басқа маңызды ақпарат

Егер Көші-қон департаменті Сіздің жұмыс берушіңіз туралы мына мәліметтерді анықтаса:

- Көші-қон департаментіне жалған мәліметтерді, заңсыз алынған немесе жалған құжаттарды ұсынды; немесе
- жұмыс беруші - уақытша жұмысқа орналастыру компаниясы - Еңбек жөніндегі мемлекеттік инспекция жасаған және оның сайтында жарияланған уақытша жұмысқа орналастыру бойынша компаниялар тізімінен шығарылды; немесе
- заңсыз жұмысқа, декларацияланбаған жұмысқа рұқсат бергені немесе Жұмыспен қамту туралы заңның ережелеріне сәйкес шетелдіктерді жұмысқа орналастыру тәртібін бұзғаны үшін жазаланды және айыппұл төленген немесе міндеттеме орындалған күннен бастап бір жылдан аз уақыт өтті,

... Егер Сіз жұмыс берушіні 3 ай ішінде ауыстырмасаңыз, Сіздің тұруға ықтиярхатыңыз жойылатыны туралы хабарлама жіберіледі.

Егер мұндай хабарлама алсаңыз, Сізге мыналардың біреуін таңдау керек:

- жұмыс берушімен еңбек шартын бұзып, Литвадан 3 ай ішінде кету немесе
- 3 ай ішінде Көші-қон департаментінде сіздің делдал ретінде әрекет етуге және жұмыс берушіні ауыстыруға рұқсат алуға өтініш беруге келісетін Литвада басқа жұмыс берушіні табу.

Егер сіз шетелге іссапарға барсаңыз, сіздің ЕО-ның басқа елінде немесе Шенген аймағында болуыңыз 180 күндік кезеңде 90 күннен аспауы керек.

Еңбек қызметін тоқтату және Литвадан кету

Егер Сіздің жұмыс берушімен жұмыс қарым-қатынасыңыз аяқталса және Сіз жұмыс берушіні немесе лауазымды ауыстыруға рұқсат сұрамаған болсаңыз, Сіз Литва Республикасынан кетуіңіз керек.

Егер Көші-қон департаменті Сізге уақытша тұруға ықтиярхаттың күшін жою туралы хабарласа, Сіз бұл шешімді алғаннан кейін 14 күн ішінде Литвадан кетуіңіз керек.

Егер Сіз белгіленген мерзім ішінде елден кетпесеңіз, Сізді Литвадан қайтару немесе депортациялау туралы шешім қабылданады.

Сіз күшін жойған тұруға ықтиярхатты Көші-қон департаментіне қайтаруыңыз керек.

Пайдалану

Егер Сіз жұмысты орындау немесе қызмет көрсету үшін пайдаланылып жатырсыз және төмендегі әрекеттерге мәжбүрлеп жатыр деп ойласаңыз, дереу келесі органдарға жүгініңіз:

- өте нашар/құлдық немесе басқа ауыр жағдайларда жұмыс істеу;
- жұмыс беруші Сізді қосымша ақысыз үстеме жұмыс істеуге мәжбүр еткенде немесе үзілістерден бас тартқанда, Сіздің еңбек шартыңызда көрсетілгеннен ұзағырақ жұмыс істеу;
- жұмыс және демалыс тәртібін сақтамау;
- еңбек шартында келісілгеннен төмен жалақы үшін жұмыс істеу немесе басқа міндетті төлемдерді алмау (егер олар еңбек шартында көзделген болса);
- құжаттарға олардың мазмұнын түсіндірмей, олармен танысуға, суретке түсіруге, көшіруге және т. б. мүмкіндік бермей қол қою.
- төленбейтін демалыс ұсыну туралы өтінішке қол қою. Есіңізде болсын, жұмыс беруші Сізді мұндай өтінішке қол қоюға мәжбүрлей алмайды.

Егер жұмыс беруші Сіздің қозғалыс еркіндігіңізді шектесе, құжаттарыңызды алып қойса, физикалық немесе психологиялық зорлық-зомбылықпен қорқытса немесе Сізді жұмыстан кету мүмкіндігінен айырса, Сіз мәжбүрлі еңбек немесе адам саудасының құрбаны ретінде танылуыңыз мүмкін.

Егер сіздің ісіңізді тергеп жатқан прокурор Сізді жәбірленуші деп тапса, Сіз уақытша тұруға ықтиярхат алу үшін Көші-қон департаментіне адам саудасының немесе заңсыз жұмыстың құрбаны ретінде хабарласа аласыз. Уақытша тұруға ықтиярхат 6 айға беріледі.

Қайда жүгіну керек

Жалпы көмек телефоны - 112 (тәулік бойы)

Көші-қон мәселелері бойынша:

Көші-қон департаменті
+370 707 67 000
info@migracija.gov.lt

Еңбек тәртібінің ережелерін бұзу, қызметкер ретінде Сіздің құқықтарыңызды бұзу туралы хабарлау үшін:

Еңбек шарты мәселелері бойынша консультациялар:
Еңбек жөніндегі мемлекеттік инспекция
+370 5 213 9772 (1-ді басыңыз)
info@vdi.lt

Тиісті емес еңбек жағдайлары, жұмыс немесе демалыс уақытын теріс пайдалану, еңбек шартын жасамау сияқты жұмыстағы ықтимал бұзушылықтар туралы анонимді түрде хабарлау үшін:
Еңбек жөніндегі мемлекеттік инспекция
+370 5 213 9772 (2-ні басыңыз)
info@vdi.lt

Егер сіз адам саудасының құрбаны болғаныңызды немесе құрбаны болу қаупін күдіктенсеңіз:

Адам саудасы құрбандарына көмектесу
+370 616 91 119
info@stop-trafficking.lt

Адамдардың саудасы мен қанауына қарсы күрес орталығы
+370 679 61617
info@anti-trafficking.lt